

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul prezentului proiect de act normativ

LEGE pentru aprobarea Ordonanței de urgență privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori

Secțiunea a 2 – a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

1.1. În prezent, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 389 din 11.06.2010, reglementează drepturile și obligațiile părților în ceea ce privește contractele de credit pentru consumatori - persoane fizice. Acest act normativ se aplică tuturor contractelor de credit, inclusiv contractelor de vânzare-cumpărare imobile și contractelor de credit garantate cu ipotecă sau cu un drept asupra unui bun imobil.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 s-a realizat, pe de o parte, transpunerea în legislația națională a Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului și, pe de altă parte, au fost reglementate o serie de aspecte specifice pieței și practicilor naționale, aspecte ce excedează sfera directivei. Prevederile Directivei 2008/48/CE se aplică doar contractelor de credit pentru vânzarea de bunuri mobile, nu și celor privind vânzarea de bunuri imobile, fără, însă, a impune restricții statelor membre cu privire la reglementarea drepturilor și obligațiilor părților în cazul contractelor de vânzare de bunuri imobile.

Având în vedere că, la momentul transpunerii Directivei 2008/48/CE, legislația națională referitoare la contractele de credit privind vânzarea de bunuri imobile, respectiv la contractele garantate cu ipotecă, era precară, legiuitorul național a extins prevederile directivei și acestui tip de contracte.

În acest fel, a fost creat un cadru legal unic, complex și cuprinzător, astfel încât consumatorii - persoane fizice să beneficieze de o înaltă protecție, încurajând, totodată, mediul concurențial din domeniul serviciilor bancare.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 prevede informațiile ce trebuie oferite consumatorilor în stadiul precontractual, informațiile ce trebuie incluse în contractele de credit, precum și în publicitatea aferentă. Sunt, de asemenea, reglementate aspecte referitoare la dobândă și la comisioane, precum și formula de calcul a dobânzii anuale efective.

Dintre aspectele reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010, menționăm pe cele referitoare la:

- Comunicarea către consumator a informațiilor precontractuale prin intermediul unui *formular standardizat*. Consumatorii primesc, înainte de semnarea unui contract de credit, un formular standard care cuprinde informații care să le permită acestora să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de credit.

- Dreptul consumatorului de a *rambursa anticipat* creditul dar și compensația pe care creditorul o poate percepe în cazul rambursării anticipate.

Compensația este stabilită sub formă de procentaj și nu poate depăși 1% din valoarea creditului rambursat anticipat, dacă perioada de timp dintre rambursare și data convenită pentru încetarea contractului este mai mare de un an, și, respectiv, 0,5% dacă perioada este mai mică de 1 an. Sunt, de asemenea, reglementate în mod expres cazurile în care creditorii nu pot percepe compensația. În toate cazurile, compensația nu trebuie să depășească cuantumul dobânzii pe care consumatorul ar fi plătit-o dacă nu ar fi rambursat anticipat.

- *Dreptul consumatorului de a se retrage* din contractul de credit, fără a invoca motive, în termen de paisprezece zile calendaristice.

- Obligația creditorilor de a evalua *bonitatea consumatorilor*.

- Oferirea de către creditorii și, unde este cazul, de către intermediarii de credit de *explicații corespunzătoare* pentru a permite acestora să evalueze dacă oferta este potrivită nevoilor și situației lor financiare. Creditorii trebuie să aibă în vedere explicarea informațiilor precontractuale, caracteristicile esențiale ale produselor propuse și efectele pe care acestea le pot avea asupra consumatorilor.

- Calculul *dobânzii anuale efective (DAE)*, prin formula de calcul dorindu-se oferirea unei reprezentări numerice și comparabile a costului, astfel încât să se poată compara ofertele diferiților creditorii naționali sau din alte state membre, în vederea alegerii celei mai bune oferte.

- Modul de calcul al *dobânzii variabile*, respectiv calcularea acesteia în funcție de un indice de referință transparent și ușor verificabil, precum și prevederi referitoare la *comisioanele* percepute de creditorii.

Transpunerea Directivei 2008/48/CE a fost realizată diferit de statele membre, multe dintre acestea nu au extins prevederile Directivei și contractelor de credit privind vânzarea de bunuri imobile, respectiv contractelor garantate cu ipotecă.

1.2. La nivel european, s-au constatat:

- lipsa unei legislații unitare la nivelul Uniunii Europene în privința contractelor de credit garantate cu ipotecă;
- comportamentul iresponsabil al participanților la piață care poate compromite bazele sistemului financiar, ceea ce duce la pierderea încrederii tuturor părților, în special a consumatorilor, și poate avea consecințe sociale și economice grave;
- nivelul semnificativ al datoriilor consumatorilor din Uniunea Europeană, concentrat în mare măsură în credite legate de bunuri imobile rezidențiale;
- pierderea încrederii consumatorilor în sectorul financiar bancar;
- imposibilitatea a numeroși consumatori de a rambursa împrumuturile, ceea ce a condus la creșterea numărului cazurilor de neplată și de executări silite;
- identificarea unor probleme pe piețele ipotecare din Uniune legate de practicile iresponsabile de împrumut și de posibilitățile participanților la piață, inclusiv ale intermediarilor de credite și ale instituțiilor nebancare care au un comportament iresponsabil;
- reglementări diferite sau lipsa reglementărilor la nivelul statelor membre cu privire la supravegherea intermediarilor de credite;
- probleme legate de credite acordate în valută, pe care creditorii le-au prezentat ca fiind mai avantajoase pentru consumatori, aceștia încadrându-se doar pentru aceste credite. Respectiv probleme sunt determinate de deficiențele pieței și ale reglementărilor, dar și de alți factori, de exemplu climatul economic general și nivelul scăzut de cultură financiară;
- problemele identificate pot avea efecte colaterale semnificative la nivel macroeconomic, pot fi în detrimentul consumatorilor, pot constitui obstacole economice sau juridice în calea activității transfrontaliere și pot crea condiții de concurență inegale între actorii de pe piață.

Legiuitorul european precizează că, pentru a facilita crearea unei piețe interne a contractelor de credit pentru bunuri imobile care să ofere un grad ridicat de protecție a consumatorilor și pentru a asigura faptul că instituțiile cu care consumatorii încheie contracte de credit acționează în mod profesionist și responsabil, se impune crearea unui cadru armonizat în mod corespunzător la nivelul Uniunii Europene în domeniul contractelor de credit care au ca obiect transferul dreptului de proprietate asupra unui bun imobil rezidențial ori care sunt garantate cu ipotecă asupra unui bun imobil rezidențial.

În acest sens, a fost adoptată Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 60 din 28 februarie 2014 (denumită în continuare Directiva 2014/17/UE).

Prin acest act normativ se urmărește, în principal, realizarea unei piețe interne mai transparente, eficiente și competitive, prin contracte de credit coerente, flexibile și echitabile pentru bunuri imobile, promovând totodată practici sustenabile de împrumut și incluziunea financiară și asigurând astfel un nivel ridicat de protecție a consumatorilor.

Având în vedere că termenul pentru transpunerea acestei directive expiră în data de 21 martie 2016 și faptul că faza contencioasă debutează cu sesizarea CJUE de către Comisie. Curtea poate condamna statul vizat, dacă constată neîndeplinirea obligațiilor. În acest caz, potrivit art. 260 paragraful 3 TFUE, CJUE poate aplica statului vizat sancțiuni pecuniare (sumă forfetară și/sau penalități pe zile de întârziere), în limita valorii indicate de Comisie. Obligația de plată intră în vigoare la data stabilită de Curte prin hotărârea sa.

Potrivit Comunicării Comisiei C(2013) 8101 final privind actualizarea datelor utilizate pentru calcularea sumei forfetare și a penalităților cu titlu cominatoriu pe care Comisia urmează să le propună Curții de Justiție în cadrul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor¹, suma forfetară minimă fixă care ar putea fi propusă de Comisie pentru România este în valoare de **1.855.000 euro**, iar factorul „n” pentru România este de 3,34.

Penalitățile pe zile de întârziere (penalitățile cu titlu cominatoriu) constau în obligarea la plata unei sume de bani pentru fiecare zi/lună/an de întârziere în adoptarea măsurilor de conformare, cu începere de la data hotărârii Curții pronunțate în temeiul art. 260 paragraful 3 TFUE, până la executarea integrală a obligațiilor. Acestea sunt de natură să determine un stat membru să pună capăt cât mai repede încălcării constatate și care persistă.

Potrivit Comisiei, penalitățile cu titlu cominatoriu se calculează pornind de la o sumă de bază care în prezent este stabilită la 670 de euro pe zi de întârziere. Această sumă de bază este înmulțită cu un coeficient de gravitate, cu un coeficient de durată și cu factorul „n”, stabilit pentru România.

Penalitățile pe zile de întârziere se aplică din ziua în care hotărârea prin care CJUE constată existența unei încălcări ar fi comunicată României până în ziua în care s-ar pune capăt încălcării.

În acest context, MAE-SCUE a subliniat și că aceste acțiuni, în cazul în care ajung în fază contencioasă, sunt soluționate de Curte cu celeritate².

În contextul în care, pe parcursul derulării unui contract de credit garantat cu un bun imobil, consumatorii întâmpină dificultăți economico-financiare ce pot apărea atât din cauza variației dobânzii sau a cursului de schimb valutar, dar și ca urmare a altor aspecte neprevăzute, sunt necesare măsuri legislative care să vină în sprijinul consumatorilor. Aceste măsuri vizează în egală măsură aspectele precontractuale, astfel încât consumatorul să fie în măsură să aleagă oferta cea mai potrivită situației și nevoilor sale, dar și pe cele contractuale. În acest sens, sunt necesare prevederi legislative pentru asigurarea educației consumatorilor cu privire la practicile responsabile de împrumut și de gestionare a datoriilor. De asemenea, prevederi speciale cu privire la entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe sunt necesare având în vedere dezvoltarea pe care această activitate o cunoaște și faptul că tot mai mulți creditori cesionează creanțe către aceste entități. În prezent, nu există un cadru legislativ care să stabilească un echilibru în relația contractuală dintre consumatori și

¹ Comunicarea Comisiei din 2015 - Actualizarea datelor utilizate pentru calcularea sumei forfetare și a penalităților cu titlu cominatoriu pe care Comisia urmează să le propună Curții de Justiție în cadrul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor

² A se vedea, de exemplu, cauza C-202/09, Comisia/Irlanda, în care Comisia a sesizat CJUE la data de 5 iunie 2009, iar Curtea a pronunțat hotărârea sa la data de 26 noiembrie 2009, deci în mai puțin de 6 luni.

entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe. Pentru prevenirea riscului valutar, în cazul creditelor în valută, este important să se stabilească măsuri care să asigure conștientizarea de către consumatori a riscului pe care și-l asumă, precum și posibilitatea consumatorilor de a-și limita expunerea la riscul ratei de schimb valutar pe durata creditului.

Având în vedere aspectele de mai sus, este necesar ca prezentul proiect de act normativ să fie promovat ca ordonanță de urgență a Guvernului, având în vedere termenul de transpunere al prevederilor Directivei 2014/17/UE în legislația națională, 21 martie 2016.

2. Schimbări preconizate

Prin actul normativ se dorește crearea unui cadru legal complex și cuprinzător în ceea ce privește contractele de credit ce au ca obiect transferul dreptului de proprietate asupra unui bun imobil ori ce sunt garantate cu bunuri imobile, contracte de credit destinate consumatorilor – persoane fizice.

Actul normativ își propune atât transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei 2014/17/UE cât și reglementarea unor aspecte specifice pieței și practicilor naționale.

Actul normativ european precizează, în preambulul său (la pct. 7), precum și la art. 2 din cadrul directivei, faptul că sunt stabilite dispoziții care fac obiectul unei armonizări maxime în ceea ce privește furnizarea informațiilor precontractuale cu ajutorul unei fișe europene de informații standardizate (FEIS) și în ceea ce privește calculul dobânzii anuale efective (DAE). Directiva nu împiedică statele membre să mențină sau să introducă dispoziții mai stricte cu scopul de a proteja consumatorii pentru alte aspecte, cu condiția ca dispozițiile respective să fie coerente cu obligațiile acestora în temeiul dreptului Uniunii.

Proiectul de act normativ se aplică tuturor contractelor de credit ce au ca obiect transferul dreptului de proprietate asupra unui bun imobil ori ce sunt garantate cu bunuri imobile, respectiv contractelor de credit legate în vreun fel de bunuri imobile destinate consumatorilor. Prin consumatori se înțeleg persoanele fizice, inclusiv codebitorii, ce acționează în scopuri care se află în afara activității sale comerciale sau profesionale. Sintagma de „codebitor” a fost introdusă deoarece acesta este persoana care datorează băncii o sumă de bani împrumutată de la aceasta alături de debitor în baza unui contract de credit. De asemenea, codebitorul are aceleași drepturi și obligații contractuale ca și debitorul și răspunde împreună cu debitorul pentru rambursarea creditului către bancă. De obicei, este al doilea semnatar al cererii de credit și al contractului de credit (soț/soție, partener de viață al aplicantului principal). Cu toate acestea, codebitorul nu este suficient de bine informat de către creditor și, adeseori, îi sunt încălcate drepturile. S-au avut în vedere și hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauzele:

- C-348/14, Maria Bucura, în care instanța europeană precizează:

- intră sub incidența noțiunii de „consumator” în sensul acestor dispoziții persoana fizică ce se află în situația de codebitor în cadrul unui contract încheiat cu un profesionist, atât timp cât acționează în scopuri care pot fi considerate ca fiind în afara meseriei sau a profesiei sale.

- instanța națională este obligată să verifice dacă au fost comunicate consumatorului toate elementele care pot avea un efect asupra întinderii obligației sale și care îi permit acestuia să evalueze, printre altele, costul total al împrumutului său.

- C-74/15, Dumitru Tarcău, Ileana Tarcău, în care instanța europeană precizează: Articolul 1 alineatul (1) și articolul 2 litera (b) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretate în sensul că această directivă se poate aplica unui contract de garanție imobiliară sau de fideiujurare încheiat între o persoană fizică și o instituție de credit în vederea garantării obligațiilor pe care o societate comercială le-a contractat față de instituția respectivă în temeiul unui contract de credit în cazul în care această persoană fizică a acționat în scopuri care nu intră în cadrul activității sale profesionale și nu are un raport de natură funcțională cu societatea menționată.

Prin actul normativ se are în vedere și reglementarea aspectelor privind evaluarea bonității înainte de acordarea unui credit de către creditorii non-bancari, anumite cerințe prudențiale și de supraveghere, inclusiv pentru înființarea și supravegherea intermediarilor de credite și a entităților de recuperare creanțe, precum și aspecte cu privire la furnizarea de servicii accesorii.

Dintre aspectele de interes din actul normativ, menționăm pe cele referitoare la:

- *Educația financiară* a consumatorilor, sens în care se prevede obligația creditorilor să organizeze activități de informare și educare a consumatorilor.

- *Publicitatea și promovarea* contractelor de credit ce fac obiectul proiectului de ordonanță. Potrivit proiectului, orice formă de publicitate referitoare la contractele de credit trebuie să cuprindă anumite informații standard. De asemenea, creditorii sau, dacă este cazul, intermediarii de credite trebuie să pună în permanență la dispoziție consumatorilor informații generale clare și ușor de înțeles legate de contractele de credit, pe hârtie ori pe un alt suport durabil sau în formă electronică. În ceea ce privește informațiile precontractuale, creditorul și, dacă este cazul, intermediarul de credite oferă consumatorului informațiile personalizate de care acesta are nevoie pentru a compara produsele de credit disponibile pe piață, a evalua implicațiile lor și a decide în cunoștință de cauză dacă să încheie sau nu un contract de credit. Aceste informații sunt oferite prin intermediul Fișei Europene de Informații Standardizate (FEIS).

- *Interdicția practicilor de legare a produselor*, precum și a condiționării consumatorului de a încheia contractul de asigurare cu o societate agreată de creditori.

- *Condiții cu privire la contractele de credit* – aspecte de formă și de fond privind redactarea acestora, drepturile și obligațiile părților pe parcursul derulării contractelor, cum ar fi aspecte referitoare la comisioanele ce pot fi percepute, la costurile suportate de consumatori, informațiile ce trebuie incluse în contractele de credit;

- *Interdicția de a încheia la distanță sau în afara spațiilor comerciale* contracte de credit ce cad sub incidența actului normativ.

- *Calculul dobânzii anuale efective* - prin formula de calcul se urmărește ca orice consumator interesat să poată compara ofertele diferiților creditori naționali sau din alte state membre, în vederea alegerii celei mai bune oferte.

- *Împrumuturile în valută.* Directiva europeană precizează, în partea introductivă, faptul că, urmare a riscurilor semnificative aferente împrumuturilor în valută, este necesar să se prevadă măsuri pentru a asigura conștientizarea de către consumatori a riscului pe care și-l asumă, precum și posibilitatea consumatorilor de a-și limita expunerea la riscul ratei de schimb valutar pe durata creditului. În acest sens și în acord cu prevederile actului normativ european, proiectul prevede dreptul consumatorilor de a converti contractul de credit într-o monedă alternativă.

- *Modul de calcul al dobânzii variabile* - dobânda va fi compusă dintr-un indice de referință EURIBOR/ROBOR/LIBOR la o anumită perioadă sau din rata dobânzii de referință a Băncii Naționale a României, în funcție de valuta creditului, la care creditorul adaugă o anumită marjă fixă pe toată perioada derulării contractului.

- *Rambursarea anticipată* - consumatorul are dreptul, în orice moment, să se libereze în tot sau în parte de obligațiile sale care decurg dintr-un contract de credit. În acest caz, consumatorul are dreptul la o reducere a costului total al creditului, această reducere constând în dobânda și costurile aferente sumei rambursate anticipat pentru perioada dintre data rambursării anticipate și data prevăzută pentru încetarea contractului de credit. La rândul lui, creditorul este îndreptățit la o compensație echitabilă și justificată în mod obiectiv pentru eventualele costuri legate direct de rambursarea anticipată a creditului. Proiectul stabilește quantumul compensației și condițiile în care poate fi percepută.

- *Arierate și executare silită.* Proiectul de act normativ ține seama, și pentru aceste aspecte, de cele prevăzute în Directiva 17/2014/UE, respectiv de faptul că este important ca creditorii să gestioneze în mod proactiv riscul de credit emergent încă dintr-un stadiu incipient. De asemenea, trebuie adoptate măsurile necesare pentru a asigura faptul că creditorii exercită indulgență rezonabilă și fac încercări rezonabile de a soluționa situația prin alte mijloace înainte de inițierea procedurii de executare silită. Aceste măsuri sunt necesare având în vedere consecințele importante pe care le produce executarea silită asupra consumatorilor, a creditorilor, și, eventual, asupra stabilității financiare. În acest sens, proiectul preia prevederile emise de Autoritatea Bancară Europeană privind arieratele și executarea silită. De asemenea, proiectul cuprinde prevederi referitoare la dobânzile penalizatoare, respectiv faptul că acestea se aplică la valoarea principalului restant, iar nu la soldul creditului. De asemenea, se prevede că, după declararea scadenței anticipate se poate percepe doar o dobândă de penalizare care nu poate depăși cu mai mult de două puncte procentuale rata dobânzii curente, iar pe parcursul procedurii de executare silită se interzice perceperea dobânzilor și a dobânzilor penalizatoare.

Aceste prevederi au în vedere practica creditorilor pe piața națională, respectiv impunerea unor dobânzi și penalități foarte împovărătoare pentru consumator după declararea creditului scadent anticipat și/sau în faza de executare silită. Astfel, se ajunge la situația în care un consumator aflat deja în imposibilitate de plată să se afle, după momentul declarării creditului scadent anticipat, în situația de a plăti dobânzi și penalități mai mari decât plătea atunci când avea capacitatea de a achita împrumutul.

- *Cesiunea* - consumatorul este informat cu privire la cesiune de către cedent în termen de 10 zile calendaristice de la încheierea contractului de cesiune, prin scrisoare recomandată

cu confirmare de primire. Cesiunea devine opozabilă consumatorului prin notificare. Proiectul prevede condiții cu privire la redactarea notificării, precum și informațiile pe care aceasta trebuie să le cuprindă.

- *Cerințe referitoare la entitățile de recuperare creanțe*, fiind impuse obligații de informare a consumatorilor, dar și interzicerea unor practici. Deoarece activitatea entităților de recuperare creanțe s-a dezvoltat tot mai mult în ultimul timp, neexistând o imagine de ansamblu cu privire la numărul acestora și la activitatea desfășurată de acestea, entitățile de recuperare creanțe care doresc să desfășoare activitatea de recuperare creanțe vor trebui să se înregistreze la Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor începând cu data de 3 octombrie 2016. Activitățile de recuperare creanțe vor putea fi desfășurate doar de entitățile admise.

- *Cerințe privind evaluarea bunului*. Evaluarea unui imobil trebuie realizată de către evaluatori autorizați, independenți astfel încât să se asigure o evaluare imparțială și obiectivă. Evaluarea se comunică de către evaluator consumatorului și creditorului, pe hârtie sau pe un alt suport durabil, de comun acord stabilit.

- *Standarde pentru serviciile de consiliere*. Prin proiect se admite exclusiv prestarea de servicii de consiliere independente. Pentru a se asigura imparțialitatea serviciilor de consiliere, acestea pot fi acordate doar de către intermediarii de credite nelegați, interzicându-se intermediarului de credite nelegat care oferă servicii de consiliere să fie remunerat sau să primească orice fel de foloase de la creditorii. Prestatorul de servicii de consiliere este remunerat doar de către consumator. De asemenea, intermediarii trebuie să țină cont de o gamă largă de produse de pe întreaga piață și să recomande cele mai adecvate produse consumatorului, în funcție de situația personală și financiară a acestuia.

- *Cerințe în materie de înființare și supraveghere a intermediarilor de credite*. Intermediarii de credite își vor putea desfășura activitatea doar dacă îndeplinesc criteriile prevăzute în propunere, dintre care amintim obligația de a deține și actualiza constant un nivel adecvat de cunoștințe și competență în raport cu efectuarea activităților de intermediere de credite sau cu furnizarea de servicii de consiliere, dacă este cazul, precum și asigurare de răspundere civilă profesională.

Pentru a putea desfășura activitatea, intermediarii de credite trebuie să primească admiterea corespunzătoare și să fie introduși în registrul național al intermediarilor de credite.

Pentru a se permite un acces public ușor și rapid la informațiile provenind din registrul național al intermediarilor de credite, se va înființa un punct unic de informare ce va funcționa în cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

Autoritatea competentă cu acordarea admiterii, înscrierea în registru, asigurarea funcționării punctului unic de informare și supravegherea respectării prevederilor legale este Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor.

În acest sens, se va înființa, în cadrul Autorității o structură al cărei mod de funcționare va fi stabilit prin hotărâre a Guvernului.

Având în vedere faptul că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 se aplică, în prezent, și contractelor de credit ce intră sub incidența prezentului proiect, precum și faptul că acestea contribuie la transparența informațiilor destinate consumatorilor, se preiau din Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 respectivele aspecte.

De asemenea, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 se modifică, pe de o parte pentru a se delimita aria de acoperire față de prezentul proiect de act normativ - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 urmând a se aplica, de la data intrării în vigoare a actului normativ, doar contractelor de credit pentru consumatori care nu vizează achiziționarea unui bun imobil ori care nu sunt garantate cu un bun imobil - și, pe de altă parte, pentru a se reglementa și în cazul creditelor pentru consum drepturile și obligațiile entităților de recuperare creanțe.

În ceea ce privește contractele de credit pentru consumatori privind vânzarea, respectiv cumpărarea unor bunuri imobile, respectiv contractelor de credit garantate cu ipotecă asupra unor bunuri imobile încheiate înainte de data intrării în vigoare a prezentului act normativ și cărora li se aplică prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010, rămân sub incidența acesteia, în condițiile legislației în vigoare.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 se modifică și pentru a specifica în mod clar responsabilitatea Băncii Naționale a României cu privire la evaluarea bonității de către creditorii și a stabili sancțiuni în cazul nerespectării prevederilor de către aceștia.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

- a) limitarea directă sau indirectă a numărului furnizorilor - proiectul de act normativ: instituie obligativitatea obținerii admiterii (înregistrării) pentru desfășurarea activității de către intermediarii de credite, entitățile de recuperare creanțe, precum și de către dezvoltatorii imobiliari, în cazul în care aceștia din urmă acordă credite;
- b) limitarea capacității furnizorilor de a concura - *nu este cazul*
- c) reducerea gradului de stimulare a furnizorilor pentru a concura efectiv - *nu este cazul*
- d) limitarea opțiunilor și informațiilor disponibile pentru clienți - *nu este cazul*
- e) luarea unei măsuri de ajutor de stat - *nu este cazul*

2. Impact asupra mediului de afaceri

Beneficii directe și indirecte preconizate

Impactul proiectului de act normativ asupra mediului de afaceri constă, în principal, în crearea unui cadru de reglementare specific pentru contractele de credit ce au ca obiect vânzarea unui bun imobil sau/și garantate cu un bun imobil și încurajarea prestării de servicii de creditare la nivel transfrontalier.

Prin reglementarea drepturilor și obligațiilor creditorilor, intermediarii de credite, a entităților de recuperare creanțe și a creditorilor non-bancari în relația cu consumatorii se asigură crearea unui cadru legal echilibrat, se încurajează concurența loială și se creează premisele unei dezvoltări viitoare a activității acestora.

Cheltuieli directe și indirecte ale operatorilor economici

Doar în cazul intermediarilor de credite care trebuie să încheie asigurare și în cazul entităților de recuperare creanțe care trebuie să asigure capitalul minim necesar.

2¹.Impactul asupra sarcinilor administrative

a) Prin actul normativ se prevăd noi sarcini pentru Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, respectiv de a admite intermediarii de credite, a entitățile de recuperare creanțe și a creditorii non-bancari ce nu sunt reglementați și supravegheați de Banca Națională a României, precum și de a asigura legătura cu statele membre și cu serviciile Comisiei Europene în calitate de punct de contact. Pentru asigurarea îndeplinirii noilor sarcini, proiectul prevede crearea unei noi structuri în cadrul instituției, prin suplimentarea personalului existent cu 27 de posturi. În acest sens, urmează a se modifica Hotărârea Guvernului nr. 700/2012 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, cu modificările ulterioare

b) simplificarea procedurilor administrative – nu este cazul.

2².Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

a) se va prezenta rezultatul cu privire la aplicarea testului întreprinderilor mici și mijlocii, precum și avizul obținut în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, de la Grupul pentru evaluarea impactului economic al actelor normative asupra întreprinderilor mici și mijlocii, anterior transmiterii actului spre avizare pe circuitul interministerial;

b) se va indica procentul pe care îl dețin întreprinderile mici și mijlocii în cadrul afectat de măsura legislativă, precum și impactul acesteia asupra activităților întreprinderilor mici și mijlocii din domeniul respectiv.

3. Impact social

Creșterea nivelului de informare și protecție a consumatorilor la contractarea creditelor, putând astfel alege oferta potrivită situației lor. Scăderea riscului de supraîndatorare. Creșterea încrederii consumatorilor în produsele de creditare.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat.

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta:						

i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Aplicarea prevederilor proiectului de act normativ se va realiza cu încadrare în prevederile bugetare anuale aprobate Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri.					

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ):

a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 389 din 11.06.2010.

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.

Elaborare hotărâre a Guvernului pentru înființarea structurii din cadrul ANPC responsabilă cu admiterea intermediarilor de credite, a entităților de recuperare creanțe și a dezvoltatorilor imobiliari.

Elaborare Ordin ANPC pentru stabilirea criteriilor de admitere a entităților de recuperare creanțe și a dezvoltatorilor imobiliari.

Elaborare Ordin ANPC pentru stabilirea criteriilor pe care le vor utiliza la evaluarea bonității creditorii non-bancari (dezvoltatorii imobiliari).

1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:

Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 60 din 28 februarie 2014.

Directiva 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale:

Orientările și recomandările emise de Autoritatea Bancară Europeană în domeniul reglementat de Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 60 din 28 februarie 2014

6. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

1. Asociația Română a Băncilor (ARB)
2. Consiliul Patronatelor Bancare din România (CPBR)
3. Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România (ANEVAR)

4. Banca Națională a României (BNR)
5. Uniunea Națională a Societăților de Asigurare și Reasigurare din România (UNSAR)
6. Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF)
7. Asociația Utilizatorilor Români de Servicii Financiare (AURSF)
8. Asociația Pro Consumatori (APC- Romania)
9. InfoCons

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

1. Asociația Română a Băncilor este persoană juridică română, constituită ca asociație profesională cu scop nelucrative. Asociația Română a Băncilor are ca obiective reprezentarea și apărarea intereselor membrilor săi, promovarea principiilor politicii bancare în domeniile de interes general ale membrilor, promovarea cooperării dintre bănci, precum și cu instituții naționale, internaționale și asociații bancare din alte țări.

2. Consiliul Patronatelor Bancare din România este persoană juridică română, constituită ca asociație profesională cu scop nelucrative și prima organizație patronală a sectorului bancar din România. Printre obiectivele Consiliului Patronatelor Bancare din România se numără: promovarea comunicării, cooperării și dialogului social cu autoritățile din România; contribuirea la creșterea standardelor din industrie și a cunoștințelor în domeniul financiar din România; contribuirea la inițierea, întocmirea și promovarea legilor noi și a altor inițiative legislative sau de reglementare, sau la modificarea celor deja existente; emiterea de opinii consultative cu privire la legile propuse sau inițiativele legislative sau de reglementare.

3. Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România are drept scop organizarea, coordonarea și autorizarea exercitării profesiei de evaluator autorizat în România, reprezentarea și protejarea intereselor profesionale ale membrilor săi, asigurarea exercitării independente a profesiei de evaluator autorizat cu respectarea deontologiei profesionale și a unui înalt nivel de calificare profesională, precum și promovarea standardelor, metodelor și tehnicilor de evaluare în activitatea evaluatorilor autorizați.

4. Banca Națională a României, instituție publică independentă, având, printre atribuții, autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare; emiterea bancnotelor și a monedelor ca mijloace legale de plată pe teritoriul României; stabilirea regimului valutar și supravegherea respectării acestuia; administrarea rezervelor internaționale ale României.

5. Uniunea Națională a Societăților de Asigurare și Reasigurare din România (UNSAR) este o organizație profesională constituită în anul 1994, în baza OG 26/2000 privind asociațiile și fundațiile. Conform statutului Asociației, UNSAR este o organizație neguvernamentală, apolitică, independentă, cu caracter nelucrative, creată în scopul dezvoltării și extinderii colaborării și cooperării în domeniul asigurărilor și reasigurărilor. Principalele obiective ale activității UNSAR vizează apărarea și reprezentarea intereselor asigurătorilor și reasigurătorilor din România, membri ai Asociației, participarea la îmbunătățirea cadrului legislativ existent în domeniul asigurărilor, inițierea de soluții legale

adecvate cu privire la modificările legislației în vigoare, promovarea activității de asigurări din România, promovarea dezvoltării cât mai durabile a industriei asigurărilor pe plan intern și internațional.

6. Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) este autoritate administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, care își exercită atribuțiile prin preluarea și reorganizarea tuturor atribuțiilor și prerogativelor Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (C.N.V.M.), Comisiei de Supraveghere a Asigurarilor (C.S.A.) și Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (C.S.S.P.P.).

7. Asociația Utilizatorilor Români de Servicii Financiare (AURSF) are drept scop protecția consumatorilor utilizatori de servicii financiare din România, cetățeni români, prin metode specifice – promovarea și apărarea drepturilor și intereselor legitime ale consumatorilor utilizatori de servicii bancare, de asigurări, care realizează tranzacții pe piețele de capital din țară și/sau străinătate, ale participanților la fondurile de pensii administrate privat.

8. Asociația pentru Protecția Consumatorilor din România este o organizație neguvernamentală, apolitică și nonprofit, înființată încă din anul 1990, care are ca principal obiectiv apărarea, promovarea și reprezentarea prin toate mijloacele legale ale drepturilor și intereselor consumatorilor în raporturile cu agenții economici și instituțiile statului. La nivel național Asociația pentru Protecția Consumatorilor din România a fost recunoscută prin HG nr. 1106/2005 ca fiind de utilitate publică.

9. InfoCons este o organizație neguvernamentală care are ca unic scop apărarea drepturilor și intereselor legitime ale consumatorilor. Dintre obiectivele generale ale „InfoCons” amintim: desfășurarea de acțiuni de informare a consumatorilor cu privire la drepturile pe care aceștia le au și la mijloacele legale prin care aceștia își pot apăra drepturile și interesele în calitate de consumatori; organizarea, la nivel de birouri în structura organizatorică a asociației, de centre de consultanță și informare a consumatorilor; informarea opiniei publice, prin mass-media, asupra deficiențelor de calitate ale produselor și serviciilor oferite consumatorilor, precum și asupra consecințelor vătămătoare ale acestora pentru consumatori; apărarea drepturilor și interesele legitime ale consumatorilor inclusiv prin introducerea de acțiuni în justiție.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 840/2016.

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Concurenței prin avizul nr. 11763/2016.

6. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 7-a

**Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ**

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost îndeplinite procedurile prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. Acțiunea de informare a fost realizată prin afișare la sediul instituției și pe site-ul acesteia.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

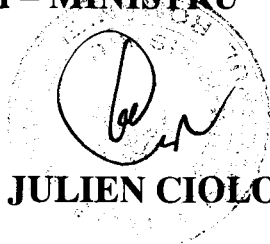
Instituția publică responsabilă de implementarea măsurilor cuprinse în proiectul de act normativ este Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor.

2. Alte informații

Nu sunt.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

DACIAN JULIEN CIOLOȘ